

Stockholms
universitet

Kriminologiska institutionen

De kriminellas springpojkar – ett försök att klargöra och förstå rekryteringen av unga pojkar till kriminella gäng

En kvalitativ intervjustudie

Examensarbete 15 hp

Kriminologi
Kriminologi, kandidatkurs (30 hp)
Höstterminen 2013
Paulina Axelsson

Sammanfattning

Uppsatsen bygger på min övergripande frågeställning ”Hur sker rekryteringen av unga pojkar till kriminella gäng?”, där jag med hjälp av kvalitativa intervjuer vill undersöka detta. Syftet med undersökningen är att öka kunskapen kring ungdomar och gängkriminalitet, med fokus på hur ungdomar blir medlemmar i de kriminella gängen. Genom den kunskap som redovisas i denna undersökning hoppas jag att man kan uppmärksamma problematiken med gängkriminalitet, för att gå vidare och angripa ett allvarligt samhällsproblem.

Studiens empiriska material består av kvalitativa intervjuer med sex olika intervjupersoner, vilka samtliga har yrkesroller där de på olika sätt kommer i kontakt med gängkriminalitet.

De kvalitativa intervjuerna genomfördes med utgångspunkt i Steinar Kvale och Svend Brinkmanns skrift ”Den kvalitativa forskningsintervjun” (Kvale, Brinkmann 2009) och uppsatsens teoretiska grund är Edwin Sutherlands teori om differentiella associationer (Williams, McShane 1998:77). Det visade sig att intervjuerna blev mycket intressanta och att samtliga intervjupersoner kom med liknande svar. Dessa pekade på att en ung pojke påverkas mycket av sociala faktorer samt lär sig kriminellt beteende genom sin omgivning.

Med hjälp av teorin om differentiella associationer lyfter jag fram de bakomliggande orsakerna till att unga pojkar väljer den ”kriminella banan”, dvs. vägen mot, i det här fallet, medlemskap i ett kriminellt gäng. Med hjälp av citat från intervjupersonernas berättelser förklarar jag sedan mina resonemang med stöd av teorin.

En viktig aspekt i uppsatsen är att jag anser att en ung pojke gör ett medvetet val när han går med i ett kriminellt gäng, eftersom han har lärt sig och erfårit att ”ensam inte är stark”. Valet att gå med i ett gäng beror bland annat på att den kriminella världen är en farlig värld att befinna sig i och att de kriminella gängen lockar individer. Rekryteringen av unga pojkar sker därmed hela tiden eftersom det alltid finns individer som vill bli medlemmar i de kriminella gängen. Gängen behöver i sin tur ständigt fler medlemmar för att bli ”starkare” vilket medför att rekryteringen är en pågående process. Vägen mot att bli medlem i ett kriminellt gäng är i sin tur en lång inlärningsprocess, som får stöd i teorin om differentiella associationer.

Innehållsförteckning

1. Inledning	4
Syfte	5
Frågeställning	5
2. Tidigare forskning	6
3. Teoridel	8
4. Vetenskapsteoretisk utgångspunkt	12
5. Kvalitativa intervjuer	14
Val av metod.....	14
Utformande av intervjuer.....	15
Avgränsningar, urval, definitioner.....	16
Forskningsetiska aspekter i en kvalitativ intervju.....	18
Beskrivning av intervjupersoner.....	19
Reflektioner efter intervjuerna.....	21
Resultat: Redogörelse för intervjustudier.....	21
Analys: Intervjupersonernas berättelser kopplat till vald teori.....	28
6. Unga pojkar och gängkriminalitet- en avslutande diskussion	33
7. Litteraturförteckning	35
8. Bilagor	37

1. Inledning

Jag har ett stort intresse för gängkriminalitet. Mitt intresse har växt fram genom medias rapportering om gängkriminalitet och en annan bidragande orsak är en av mina framtidsdrömmar, att ha en yrkesroll som polis.

Gängbrottslighet är idag ett uppmärksammat fenomen som bidragit till debatt i olika media, därför bestämde jag mig för att använda denna uppsats till att försöka förstå kriminella gäng. Jag anser personligen att om vi inte undersöker gäng och orsaken till dess uppkomst, medför det att vi inte heller kan förebygga denna typ av kriminalitet, som visat sig orsaka lidande, för både oss medborgare och det samhälle som vi lever i. Det är dock inte bara för oss ”övriga” som gängkriminalitet orsakar lidande utan även för medlemmar i de kriminella gängen. Det är mycket krävande att vara med i ett kriminellt gäng och det är även svårt att ta sig ur en gängtillhörighet.

Jag anser att samhället inte vill kännas vid att ungdomar som har hamnat i den kriminella livsstilen, i de flesta fall är mycket påverkade av sociala faktorer. Dessa faktorer menar jag att man borde kunna påverka genom att man i ett tidigt skede håller ögonen på unga, som man av olika anledningar kan anta vara i riskzonen. Denna uppfattning får stöd i boken ”Kriminell utveckling” som Brottsförebyggande rådet har gett ut (Brottsförebyggande rådet 2001). I boken menar man att man måste beakta brottsförebyggande aspekter när den sociala närmiljön formas. Detta kan exempelvis innebära utformning av fritidsverksamheter, samhällsservice och plattformar för social integration (Brottsförebyggande rådet 2001:6).

Under månaderna oktober och november hösten 2013 genomförde jag intervjuer med sex olika intervjupersoner som jag ansåg var relevanta för min uppsats i kriminologi vid Kriminologiska institutionen vid Stockholms universitet. Samtliga intervjupersoner har stor kunskap om gängkriminalitet och möter (i dagsläget) dagligen denna typ av kriminalitet i sina yrkesroller. De yrkesroller som finns bland mina intervjupersoner är polis, skolkurator, fältassistent och socialarbetare.

Intervjuer användes som metod för att ta reda på intervjupersonernas uppfattning av gängkriminalitet. Intervjuerna innehöll frågor kring vad de möter i sitt dagliga arbete, samt hur de ser på ungdomar och kriminella gäng. Under intervjuerna användes en intervjuguide som var flexibel och inriktad på respektive yrkesroll för att få ut så mycket information som möjligt. Intervjuerna innehöll bland annat frågor kring åtgärder, bakomliggande faktorer, rekryteringsprocesser och vilken debutålder ungdomar har när de blir medlemmar i kriminella gäng.

Dessa frågor hjälpte mig att få kunskap om gängkriminalitet för att kunna besvara den övergripande frågeställningen.

Valet av kvalitativa intervjuer som metod gjorde jag eftersom jag ville producera kunskap i mötet mellan två människor. Jag ville därmed få chansen att försöka förstå gängkriminaliteten och uppleva den genom det som intervjupersonerna berättade. För mig var det mycket betydelsefullt att få interagera socialt med en annan människa, vilket enligt Trost är en mycket viktig byggsten, eftersom vi nästan alltid använder oss av interaktion (Trost 2010:16). För att komma närmare gängkriminaliteten hade jag dock kunnat intervjua gängmedlemmar, istället för nyckelpersoner. Jag ansåg dock att detta inte var genomförbart i min undersökning, då jag inte har några bra kontakter för att få ett förtroende av gängmedlemmar. Det förtroendet som jag anser hade behövts för att få dem att svara på mina frågor, som berör ämnen som mycket möjligt kan upplevas som känsliga.

Det är mycket viktigt för mig att poängtera att denna undersökning endast är ett försök att klargöra och förstå rekryteringen av unga till kriminella gäng, då jag genom mina intervjuer endast fått information via sekundärkällor, nyckelinformanter. Undersökningen är därmed mycket begränsad eftersom den endast utgår från sekundärkällors kunskap om gängkriminalitet.

Titeln ”De kriminellas springpojkar” är hämtad från den första intervjun som jag genomförde inom ramen för denna uppsats där jag intervjuade en polis, som arbetat länge inom polisyrket och som specialiserat sig på gängkriminalitet. Polisen berättade att de kriminella gängerna plockar upp de unga pojkarna och utnyttjar dem i olika situationer för sina egna syften. Vilket innebär att de unga får ta risker och göra ett tungt arbete i de kriminella gängerna, eftersom de äldre gängmedlemmarna inte vill bli gripna för brott och därmed bli dömda. Ungdomarna får därmed i uppdrag att ge sig ut i samhället för att komma hem med ”guldet” vilket som polisen benämnde det, gör dem, till de kriminellas ”springpojkar”.

Syfte

Syftet med undersökningen är att öka kunskapen kring ungdomar och gängkriminalitet, med fokus på hur ungdomar blir medlemmar i de kriminella gängerna. Genom den kunskap som redovisas i denna undersökning hoppas jag att man kan uppmärksamma problematiken med gängkriminalitet, för att gå vidare och angripa ett allvarligt samhällsproblem.

Frågeställning

- ”Hur sker rekryteringen av unga pojkar till kriminella gäng?”

1. Tidigare forskning

Det har gjorts en del forskning om gängkriminalitet och rekrytering till kriminella gäng. Jag väljer dock endast att ta upp två svenska studier. Den första forskningen som jag har valt att lyfta fram i denna undersökning är Amir Rostamis studie från januari år 2013. Amir Rostamis studie heter ”Tusen fiender- en studie om de svenska gatugängen och dess ledare” där syftet är att öka samhällets kunskap och förståelse om vilka sociala processer och faktorer som bidrar till att individer blir gängmedlemmar och hur kriminella gäng bildas i Sverige (Rostami 2013:9). Rostami skriver i sin studie att den röda tråden i hans utgångspunkt är att gängproblematiken är komplex, eftersom det inte finns någon enkel metod för att förstå, definiera eller få bukt med gängen. Författaren menar att det är viktigt att förstå orsakerna till gängbildning eftersom det är det första steget man kan följa för att göra något åt saken, då problemet med gäng inte ligger hos någon enskild samhällsaktör utan ägs av samhället i stort (Rostami 2013:2).

I ”Tusen fiender” har det genomförts kvalitativa intervjuer med gängmedlemmar för att få klarhet i de svenska gatugängen och för att öka kunskapen kring dem. I sitt arbete var intervjuaren mycket noga med att respektera gängmedlemmarna som individer och värna om deras rättigheter, vilket innebär att de inte blev behandlade som brottslingar. Dagens gängmedlem är morgondagens offer vilket är en mycket viktig faktor enligt ”Tusen fiender” (Rostami 2013:18). Det är därför viktigt för en gängmedlem att få bra kontakt med polisen och att man som polis i hög grad bidrar till en ömsesidig respekt, då det finns en stor risk för att gängmedlemmen kommer att behöva hjälp i framtiden.

Gängproblemet lyfts även fram på detta sätt i studien: ”Utan en förståelse för gängkriminalitetens komplexitet och strukturella samband går det enligt min mening, inte att förebygga bort de svenska gatugängen. Det handlar inte om hur vi ska stoppa nyrekryteringen till kriminella gäng. Vi ska ställas oss frågan hur vi ser till att det inte finns några individer för gängen att rekrytera. Hur ska vi förebygga bort grogrunden till gängkriminalitet? Det är två snarlika frågeställningar, men som kräver olika åtgärder” (Rostami 2013:25).

I intervjuerna sa flera av gängmedlemmarna att det är samhällets fel att de blivit rekryterade till kriminella gäng:

”Samhället vill trycka ner oss. Alla är ute efter oss. Vi säger bara vad folket i gettot känner. Ni kan inte komma i vårt område och tro att ni kan styra över oss. Vi är gatans ungar. Jag säger bara det alla i gettot känner” (Rostami 2013:3).

Andra gängmedlemmar sa i intervjuerna att de drogs in i det kriminella gänget på grund av framstående ledare som lovade dem snabba pengar:

” [Gänget] är väldigt annorlunda än andra gäng på det sättet att det styrs från en person, och verkligen en person är det som bestämmer liksom. [...]. Alla måste älska honom, vi ska ju avguda honom. Det är ju vår gud. Som en sekt. Precis samma sak. Det är en sekt, och liksom, ja, hjärntvättar folk gör de. [...] trettio procent av det man drar in går till gänget” (Rostami 2013:3).

Amir Rostami kom fram till att de svenska gatugängen inte är unika företeelser, utan att de har stora gemensamma nämnare med gäng i resten av Europa men även i USA. Vilka bland annat visar sig i studien om gängledare där arbetet i gängen inte bara omfattar aktiviteter utan också en rad förpliktelser där man arbetar mot särskilda mål. Gängledarskap kan därför inte förklaras likadant eftersom alla individer är olika och kräver orsaksförklaringar på enskilda individuella plan (Rostami 2013:135). Rostami menar även att man inte ska iaktta Sveriges problem med gängkriminalitet som en förbipasserande ungdomskultur då problemet finns hos samhället, att det alltid sker en nyrekrytering av medlemmar. Detta framtvingar åtgärder som beror på den typ av problem som finns hos gängen som helhet men även hos de specifika individerna (Rostami 2013:136). Dessa problem kan till exempel ha med strukturen att göra. Enligt studien är det även viktigt för samhällets representanter att ha en förståelse och en kunskap om gängproblemet för att vi i dagens samhälle ska kunna minska att man blir ofrivilligt åsidosatt, dvs. att man blir isolerad och placerad i utanförskap (Rostami 2013: 137).

En nackdel med studien ”Tusen fiender” är risken med att gängmedlemmar definierar gäng på skilda sätt vilket kan innebära att vissa definierar sig som medlemmar i ett gäng när de i verkligheten inte är det och tvärtom. Denna aspekt var i studien tvungen att styrkas, dvs. gängmedlemmarna var tvungna att verifieras. Verifieringen utfördes genom att medlemskapet var tvunget att bekräftas från allra minst en säker informationskälla av underrättelsetjänsten inom polisen. Källan som gav information kunde till exempel ge information om att en gängmedlem blivit observerad då han eller hon haft det kriminella gängets symboler på sina kläder (Rostami 2013:16).

Amir Rostamis sätt att se på gängkriminalitet kommer att bli ett intressant perspektiv att lyfta fram i min resultatdel för att göra en jämförelse med det jag har kommit fram till i min undersökning. Jag anser att det är ett intressant perspektiv eftersom Amir Rostami arbetat som polis på sektionen mot gängkriminalitet i många år där det ingick i hans arbete att kartlägga och undersöka kriminella gäng. Detta gör att han har en stor inblick i de kriminellas värld. Skillnaden mellan våra

undersökningar är att Rostami valde att intervjua gängmedlemmar och jag valde att intervjua nyckelpersoner. Orsaken till detta är bland annat forskningsetisk då jag som elev i kriminologi ej har möjlighet att få kontakt med gängmedlemmar utan att utsätta mig för risker, till skillnad från Rostami som har en mycket stor insyn och inblick i denna värld. Detta gör sammantaget att jag kommer att återkomma till ”Tusen fiender” senare i min undersökning.

I rapporten ”Rekrytering till kriminella gäng i Göteborg” som är gjord av Efva Lindmark och utgiven av Kriminalunderrättelseroteln i Göteborg år 2005, beskrivs förändringar i rekryteringen till kriminella gäng (Lindmark 2005). Vilka individer som riskerar att rekryteras till kriminella gäng tas även upp. Resultatet av undersökningen visade att den kriminella livsstilen kan vara mycket lockande för människor som befinner sig i svåra livssituationer. Orsaken till att en människa blir rekryterad till ett kriminellt gäng är ofta att man känner en person som är tungt kriminell, eller att man via sin bekantskapskrets kommit i kontakt med den. En annan orsakande faktor till att man blir medlem i ett gäng kan enligt rapporten vara att man har kunskap och bra färdigheter genom tidigare kriminella handlingar. Därför blir man ”attraktiv” för gängen att rekrytera (Lindmark 2005).

2. Teoridel

Jag har i min undersökning valt att applicera Edwin Sutherlands teori om differentiella associationer på mina resultat. Teorin om differentiella associationer handlar i vida drag om att brottsligt beteende är inlärt (Sutherland, Cressey, Luckenbill 1992). Teorin innehåller nio teser som alla handlar om den process som leder till att en individ väljer den ”kriminella banan”. Dessa är:

1. *”Brottsligt beteende är inlärt*

Det innebär att kriminellt beteende inte ärvs. En person som inte redan är tränad att begå brott uppfinnar inte kriminellt beteende. En individ gör heller inte mekaniska uppfinningar utan någon mekanisk kännedom” (Williams, McShane 1998:78).

2. *”Inläring av brottsligt beteende sker genom interaktioner med andra personer i en kommunikationsprocess.*

Denna kommunikation är verbal i många avseenden men innehåller också kommunikation genom gester” (Williams, McShane 1998:78).

3. *”Huvuddelen av inläringen av brottsligt beteende sker i grupper med nära, personliga relationer medlemmar emellan.*

Detta innebär att icke personlig kommunikation som till exempel bilder och tidningsartiklar spelar en relativt obetydlig roll för att utveckla kriminellt beteende” (Williams, McShane 1998:78).

4. *”Inläring av brottsligt beteende inkluderar: a) tekniker att begå brott, som ibland är mycket komplicerade och ibland mycket enkla; b) specifika motiv till den aktuella brottsligheten, drivkrafter, rationaliseringar och attityder”* (Williams, McShane 1998:78).
5. *”De specifika motiven och drivkrafterna lärs in utifrån en definition av lagen som fördelaktig respektive ofördelaktig för individen. I ett västerländskt samhälle är praktiskt taget alla människor omgivna både av de individer som uppfattar-definierar lagarna som något man kan bryta mot och av dem som definierar lagarna som något man ska lyda. Det är genom relationer till dessa människor som inläringen av fördelaktiga respektive ofördelaktiga definitioner av lagen äger rum.*

I vissa samhällen är individen omgiven av personer som ständigt ser legala koder som regler, medan i andra är individen omgiven av personer som föredrar att inte acceptera rådande regler” (Williams, McShane 1998:78).

6. *”Individen begår brott på grund av att de definitioner som stödjer brottsligt beteende (prokriminella) får överhanden över definitioner som stödjer konformt beteende (antikriminella).*

Detta är principen för differentiella associationer. Teorin refererar både till kriminella och icke kriminella associationer och den har att göra med motverkande faktorer. Det handlar om kontakter med personer som påverkar i pro- respektive antikriminell riktning. Människan assimilerar omedvetet den ”omgivande kulturen” om inte andra mönster eller normer är i konflikt med dessa. Denna framställning av differentiella associationer betyder att neutrala associationer som är neutrala i förhållande till kriminalitet har liten eller ingen effekt för uppkomsten av kriminellt beteende.

Många av en persons erfarenheter är neutrala i den här meningen, exempelvis att lära sig att borsta tänderna. Detta beteende har varken positiva eller negativa effekter på ett kriminellt beteende, förutom att det kan förknippas med ”legal codes”. Detta ”neutrala” beteende är viktigt för att uppta tid hos ett barn för att inte komma i kontakt med kriminellt beteende under tiden som barnet ska lära sig neutralt beteende (Williams, McShane 1998:79).

7. *”Individens anknytningar (associationer) till individer med de olika definitionerna av lagen (de pro- och antikriminella) kan variera (vara olikartade-differentiella) med*

avseende på frekvens, varaktighet, prioriteringar och intensitet” (Williams, McShane 1998:79).

8. *”Den process som leder till inläring av brottsligt beteende, genom individens anknytning till brottsliga och icke-brottsliga beteendemönster, involverar samma mekanismer som är involverade i andra typer av inläring.*

Detta innebär att lära in kriminellt beteende inte är detsamma som att imitera. En person som till exempel är frestad att lära sig kriminellt beteende gör detta genom associationer, vilka inte kan beskrivas som imitation” (Williams, McShane 1998:79).

9. *”Eftersom brottsligt beteende är ett uttryck för generella behov och värderingar, kan det inte förklaras med sådan eftersom icke-brottsligt beteende är ett uttryck för samma sorts behov och värderingar”* (Williams, McShane 1998:79).

Med dessa nio teser kommer jag att försöka söka stöd för svaret på min frågeställning ”Hur sker rekryteringen av unga pojkar till kriminella gäng?”, där jag kommer att applicera ovan nämnda teser på den information som jag har fått genom intervjuerna. Detta kommer jag att återkomma till i resultatdelen.

En individs associationer bestäms av många faktorer i den sociala omgivningen och organisationen, inklusive de många små personliga kontakterna. Kriminalitet är förankrad i en social organisation och är i sin tur ett uttryck för den organisationen. En grupp är för kriminellt beteende- en annan emot (Williams, McShane 1998:80).

Sutherland förkastar i sin teori psykologiska och biologiska förklaringar till kriminellt beteende till förmån för en social inläringsteori. Han menar att allt beteende är inlärt i ett socialt sammanhang där människor interagerar och kommunicerar med varandra. Kriminellt och icke kriminellt beteende är således inlärt på samma sätt. Inläring sker i huvudsak i små grupper där individerna har en nära relation till varandra (Williams, McShane 1998:56).

I mitt val av teori övervägde jag om jag istället för Edwin Sutherlands teori om differentiella associationer skulle välja Travis Hirschis teori om sociala band (Williams, McShane 1998:269). Jag väljer nu nedan att beskriva denna teori, för att sedan förklara varför jag inte använde mig av den i min undersökning. Det är dock viktigt för mig att poängtera att möjligheten fanns till att använda båda teorierna men jag valde att endast använda mig av en av dem. Orsaken till det valet är att jag helt enkelt valde att avgränsa mig till endast en teori, för att inte få en för stor undersökning.

Teorin om sociala band är en teori som inriktar sig på sociala och psykologiska faktorer till varför vissa ungdomar är mer brottsbenägna än andra. Forskare har enligt Jonas Ring försökt att hitta en teori som är bäst anpassad till varför ungdomar begår brott och vilka bidragande orsaker som finns (Ring 2007: 101). Det finns dock ingen enighet om vilken teori som bidrar till den bästa förklaringen och därför vill jag nu beskriva mitt val av differentiella associationer genom att jämföra den med teorin om sociala band.

Teorin om sociala band har kommit att bli en av de mest tongivande teorierna som handlar om individer och brott. Den stora frågan är enligt Travis Hirschi inte vilka faktorer som hindrar oss från brottsliga handlingar, det handlar istället om den sociala kontroll som en integrering i samhället innebär. En avsaknad av sociala band innebär att individen som inte har starka band till socialiseringsprocessen i samhället har en stor risk att begå brottsliga handlingar (Ring 2007:102). Travis Hirschi särskiljer fyra element hos de sociala banden. Dessa fyra är de faktorer som hindrar individen från att begå brottsliga handlingar och de är nedan hämtade från Travis Hirschis bok "Causes of Delinquency"(Hirschi 1969). De är dock översatta av Jerzy Sarnecki och därför väljer jag att citera dessa ur Sarneckis bok "Introduktion till kriminologi" (Sarnecki 2009: 242-243):

1. *"Anknytning* till konventionella personer/aktiviteter som till exempel skola, kompisar och familj.
2. *Åtaganden* i förhållande till den konforma samhällsordningen, investeringar i konforma livsmål, exempelvis utbildning, arbete och ett hederligt liv.
3. *Delaktighet* i konventionella aktiviteter, exempelvis engagemang i skola, arbete och föreningsaktiviteter.
4. *Övertygelse* om samhällsordningens legitimitet: positiva attityder gentemot lagstiftning, rättsvårdande myndigheter etc.; negativa attityder till brottslingar och missbruk" (Sarnecki 2009: 242-243).

Ett viktigt antagande i Hirschis teori är att starka sociala band inte kan orsaka ett antisocialt beteende (Ring 2007:102). Vilket innebär att teorin menar att om man har starka sociala band till exempel familj eller vänner är risken nästan obefintlig att man utvecklar ett brottsligt beteende. I denna undersökning är min tro att unga rekryteras till gäng genom de brottsalstrande kontakterna med andra människor. Detta kan till exempel innebära att en individ umgås med äldre kriminella kompisar som lär den att begå olika brott. Därför har jag valt teorin om differentiella associationer som fokuserar på dessa negativa brottsalstrande kontakter med andra människor. Teorin om sociala band är bara intresserad av de positiva brottsförebyggande relationerna vilka jag anser är mindre

relevanta i min undersökning. Man kan ju såklart säga att det är en avsaknad av sociala band som gör att unga pojkar rekryteras till gäng, men jag anser att det är lättare att säga att de blir rekryterade på grund av att deras negativa band är starkare än de positiva. Därför väljer jag differentiella associations-teorin, framför teorin om sociala band som endast fokuserar på de brottsförebyggande faktorerna och inte på de som orsakar ungdomarnas involvering i brottslighet, de brottsalstrande. Jag anser även att teorin om sociala band inte är relevant för denna undersökning eftersom den enligt Jonas Ring inte täcker in att brottsligt beteende kan vara inlärt (Ring 2009: 103). Det är dock viktigt att beakta att en kombination av dessa två teorier kan ge en mycket bra förklaring på hur ungdomar blir rekryterade till gäng. Svaga sociala band till exempelvis familj och vänner kan i sin tur leda till att individen hamnar i ”fel” umgänge som lär ut brottsligt beteende till individen.

3. Vetenskapsteoretisk utgångspunkt

Genom att välja min position gällande vetenskapsteoretisk utgångspunkt, visar jag hur jag uppfattar världen och den kunskap som jag kommer att producera under denna undersökning. Mitt vetenskapsteoretiska ställningstagande gjorde jag när jag började utforma min undersökning och bestämma ämnen för den. Jag valde då att ha en epistemologisk vetenskapsteoretisk utgångspunkt, eftersom man enligt Peter och Britt- Marie Sohlberg anser att det inte finns en enda rätt och sann bild om verkligheten, utan flera sätt att beskriva och föreställa sig den på. Sohlberg och Sohlberg beskriver detta synsätt som att man ställer mänskliga föreställningar i fokus (Sohlberg, Sohlberg 2009:241). De menar vidare att forskningen inom detta synsätt bör fokusera på både förståelse och tolkning av människors sätt att se på världen. Som forskare bör man inom denna typ av forskning vara engagerad och aktiv för att söka svar på sina frågor. Vidare är det metodologiskt viktigt inom detta synsätt att man ”står i dialog” med människor vilket stämmer överens med min typ av metod och mitt syfte, där jag söker efter en uppfattning av dessa intervjupersoners syn på gängkriminalitet. Att det inte finns en enda sann bild av verkligheten är även något som står i fokus i min undersökning. Det gör den eftersom jag ställde olika frågor kopplade till området ungdomar och gängkriminalitet till mina intervjupersoner, i vissa fall fick jag svar som skiljde sig åt. Min ansats är därför socialkonstruktivistisk.

Jag valde att inte ha ett positivistiskt förhållningssätt, eftersom det enligt Sohlberg och Sohlberg är materialistiskt och menar att världen styrs av naturlagar oberoende av vårt förhållande till dem. Förhållningssättet menar vidare att det finns en enda sanning om världen som man kan ta reda på (Sohlberg, Sohlberg 2009:240). Detta är inte relevant i min undersökning då jag anser att det inte finns en enda sann bild av verkligheten, då varje människa är unik och bör behandlas individuellt.

Detta har visat sig i resultatdelen av min undersökning där bilden av gängkriminalitet skiljer sig från individ till individ trots att de bakomliggande faktorerna kan vara liknande.

Man kan säga att denna undersökning har inneburit en resa över jordklotet och tillbaka både för mig som intervjuare och för den kunskap som har producerats. Eftersom det har skett en stor kunskapsutveckling både för mig som intervjuare samt den information som jag fått under intervjuernas gång. Kvale och Brinkmann pratar om två epistemologiska föreställningar när man genomför kvalitativa forskningsintervjuer. Den första är ”resenären” som är en föreställning av att man konstruerar kunskap i en intervju. Resenären, intervjuaren, reser till ett sedan tidigare okänt land och ska sedan vid hemkomsten kunna berätta vad den har varit med om under resans gång (Kvale, Brinkmann 2009:64). Resenären vandrar under vistelsen i det nya landet på vägar den aldrig tidigare vandrat på och den samtalar med människor som berättar historier om den värld de lever i.

Huvudantagandet i ett resenärsperspektiv är att man som resenär tror på att kunskapen kan förändras och att man genom samtal med andra kan få nya reflektioner vilket gör att man kan konstruera kunskap (Kvale, Brinkmann 2009:65). Detta var precis det jag gjorde under hela resans gång, från den stunden jag satte mig i taxin på väg till flygplatsen till den stunden som jag landade hemma igen i den stad som jag vardagligt valt att leva mitt liv i. Från den första intervjun till den sista var jag förändrad som intervjuare, eftersom min kunskap om gängkriminalitet förbättrats och min säkerhet på mig själv var starkare. När jag sedan var färdig med samtliga intervjuer började tolkningsbearbetningen och analysering av berättelserna, för att kunna göra dem lämpliga för undersökningens sammanhang. Kvale och Brinkmann beskriver denna typ av kunskapsproduktion som en resa där analysen och intervjuandet är nära varandra. Detta upplevde jag under resans gång, då jag hade fokus på den berättelse som vid slutet av min resa, skulle berättas i denna uppsats (Kvale, Brinkmann 2009:65).

Nästa epistemologiska föreställning är malmletarperspektivet, där man som intervjuare tar reda på given kunskap utan att konstruera den alltför mycket. Man kan säga att en malmletare försöker ta reda på den kunskap som finns i intervjupersonens inre i väntan på att bli upptäckt. I en intervju med malmletarperspektiv blir intervjusituationen en plats för insamling av data där man är på jakt efter ”sanningen” (Kvale, Brinkmann 2009:65).

Som slutlig diskussion kring dessa två föreställningar kan man säga att jag i min undersökning var en ”turist på jakt efter upplevelser” och inte någon som ”reste utomlands själv för första gången”, då jag hade en grundläggande kunskap. Något som var mycket viktigt för mig under intervjuerna var att kunskapen skulle skapas genom en interaktion mellan mig och intervjupersonen. Kunskapen

som producerades kunde till exempel variera mellan de olika intervjuerna, på grund av att jag ställde frågorna i olika sammanhang eller olika situationer under intervjun. På det sättet blev intervjuerna konstruerade och malmletarperspektiv blev därmed uteslutet.

Jag vill veta hur rekryteringen till gängen går till och jag gör det genom att intervjua ett antal personer som tycks ge en likartad bild av hur denna rekrytering går till. Utgångspunkten för detta var att ställa frågor som berörde vissa teman för att sedan genom en interaktion mellan mig och intervjupersonen, utveckla frågorna. Vilket gör att jag intar ”resenärsperspektivet” i min undersökning.

4. Kvalitativa intervjuer- en metodbeskrivning

Val av metod

Jag valde en kvalitativ intervjumetod, eftersom jag ville samtala med människor för att ta reda på hur just dessa individer uppfattar gängkriminalitet. Det ville jag eftersom samtal med en annan människa är en grundläggande form av mänsklig interaktion och jag anser, att jag genom att använda mig av kvalitativ metod skulle få ut mer kunskap om intervjupersonens erfarenheter, än genom att dela ut enkäter som är en kvantitativ undersökningsmetod. Enligt Kvale och Brinkmann är forskningsintervjun ett samtal där kunskap konstrueras i en interaktion mellan intervjuaren och den intervjuade, vilket är precis det som jag ville uppnå (Kvale, Brinkmann 2009:18). Jag gör det även för att kvalitativa intervjuer är en enkel, snabb, ofarlig och möjlig metod för denna typ av undersökning, vilket får stöd hos Trost (Trost 2010: 25).

I denna undersökning tolkar jag intervjupersonernas berättelser om deras uppfattning av gängkriminalitet. Eftersom alla mina intervjupersoner arbetar med och har kunskap om gängkriminalitet, kommer jag att föra ihop berättelserna för att försöka förstå och klargöra ”rekryteringen” av unga pojkar till kriminella gäng.

Enligt Jan Trost kan man säga att man ska göra en kvantitativ studie om frågeställningen berör hur ofta, hur vanligt eller hur många gånger något har skett. Vill man istället förstå ett fenomen skall man göra en kvalitativ studie, vilket blev avgörande i mitt val av metod inför denna undersökning (Trost 2010:32). Anledningen till att jag inte valde att dela ut enkäter för att få svar på min frågeställning ”Hur sker rekryteringen av unga pojkar till kriminella gäng?”, är alltså att jag ansåg att jag inte skulle få ut den kunskap som jag behövde och ville ha i min studie. Jag ville ha en

djupare förståelse för ämnet i min undersökning och en mer ingående kunskap ansåg jag att enkäter inte kunde ge mig, då jag ville ha möjlighet att ställa följdfrågor.

Fem av sex intervjuer spelades in för att kunna citeras i redogörelsen för intervjuerättelserna. Dessa intervjuer transkriberades samma dag som de genomfördes med stor noggrannhet. Intervjun med "Polis 2" var den enda som inte spelades in då intervjun genomfördes på ett café, där jag ansåg att det inte fanns någon möjlighet att spela in. Det var mycket ljud runtomkring oss och risken var stor att inspelningen inte skulle bli bra. Därför kommer intervjun med "Polis 2" att återskapas utifrån anteckningar som gjordes efter intervjun.

Jag anser att detta inte påverkar mina resultat i någon högre grad, men jag ser det som en nackdel då jag inte vet exakt vad "Polis 2" berättade. Det hade varit intressant att ha haft möjligheten till att citera även "Polis 2", men eventuell problematik gällande vad han sa under intervjun undveks i största möjliga mån, då anteckningar skrevs direkt efter det att intervjun genomfördes.

Utformandet av intervjuer

Syftet med intervjuerna påverkade utformandet av min intervjuguide i hög grad, se bilaga. Syftet med undersökningen är att öka kunskapen kring ungdomar och gängkriminalitet, med fokus på hur ungdomar blir medlemmar i de kriminella gängen. På grund av mitt syfte och eftersom min kunskap om gängkriminalitet inte var stor innan min intervjustudie, innebar det att jag utformade grundliga frågor där jag tog reda på mer inom området, men där jag såg till att jag fick svar på min övergripande frågeställning "Hur sker rekryteringen av unga pojkar till kriminella gäng?".

Jag började med att genomföra en tematisering där jag utformade frågor till min undersökning. Min tematisering innebar att jag ställde frågorna varför, vad och hur till mig själv (Kvale & Brinkmann 2009:121). Jag gjorde klart för mig vad jag ville ta reda på i mina intervjuer, varför jag ville det och på vilket sätt frågorna skulle ställas. Genom att lägga upp intervjun på det sättet, kunde jag börja med att få en bild av intervjupersonens uppfattning angående gängkriminalitet i största allmänhet. För att sedan öppna upp för djupare följdfrågor allt eftersom jag fått de grundläggande frågorna besvarade. Enligt Jan Trost kan man vid detta stadie av undersökningen välja ett teoretiskt perspektiv, vilket jag gjorde. Valet föll på Edwin Sutherlands teori om differentiella associationer som finns förklarad ovan (Trost 2010: 50-51). När jag ställde frågan vad jag ville ta reda på till mig själv innan intervjuerna, innebar det att jag behövde skaffa mig ämneskunskap om det som intervjuerna skulle komma att handla om. I mitt fall var det även viktigt att ta reda på information

om intervjupersonerna för att kunna ställa relevanta frågor och för att ha kunskap i mitt bagage när jag träffade respektive intervjuperson (Kvale, Brinkmann 2009:120).

Enligt Kvale och Brinkmann skulle intervjuerna komma att bli halvstrukturerade eftersom intervjuguiden inte innehöll ett slutet frågeformulär. Jag var flexibel när jag använde intervjuguiden genom att jag inte följde den slaviskt, vilket innebar att den innehöll vissa teman och förslag på frågor som hade stor möjlighet att ändras under intervjuens gång. En halvstrukturerad intervju är en intervju som varken är ett samtal i vardagslivet eller en intervju som har ett slutet frågeformulär med förbestämda frågor (Kvale, Brinkmann 2009:43). Min grundläggande idé till den flexibla intervjuguiden, var att intervjupersonerna skulle få berätta om gängkriminalitet utifrån det som låg dem varmt om hjärtat. För mig var det dock nödvändigt att intervjuerna inte skulle sväva iväg åt fel håll, vilket gjorde att jag höll intervjun inom ramarna för den kunskap som jag ville producera (Kvale, Brinkmann 2009:43).

Då jag fokuserar på intervjupersonernas erfarenhetsbeskrivningar innebär det enligt Kvale och Brinkmann, att jag gör livsvärldsintervjuer då ämnet för de kvalitativa forskningsintervjuerna är intervjupersonernas livsvärldar (Kvale, Brinkmann 2009:43).

Med hjälp av intervjuer sökte jag beskrivningar om den värld som intervjupersonerna lever i utifrån sina yrkesroller, där jag kommer att göra en tolkning av det som intervjupersonerna beskrivit och berättat om. En livsvärld är en värld som är oberoende av mina frågor, den finns redan och påträffas dagligen i vardagslivet. Enligt Kvale och Brinkmann är en kvalitativ forskningsintervju en mycket framgångsrik metod när det gäller att beskriva den levda vardagsvärlden. Detta vägde jag också in när jag valde mellan att göra en kvalitativ eller kvantitativ undersökning (Kvale, Brinkmann 2009:44).

Avgränsningar, urval och definitioner

I min undersökning har jag valt att begränsa mig till att endast undersöka unga pojkar och gängkriminalitet. Jag beslöt mig för att utesluta unga flickor eftersom problemet är betydligt vanligare bland pojkar enligt Karlsen och Junninen (Karlsen 2007, Junninen 2006). Då även Amir Rostami menar att gängkriminalitet är ett manligt fenomen beslöt jag mig för en avgränsning vid unga pojkar som är 12-18 år (Rostami 2013:72, 88). Med en avgränsning menar jag att jag kommer att rikta frågorna till intervjupersonerna så att de handlar om just pojkar som är i den åldersgruppen. Detta har jag gjort eftersom jag både vill komma åt de unga pojkar som blir medlemmar i gäng redan innan de är straffmyndiga, men också de som är straffmyndiga.

I undersökningen har jag intervjuat sex individer som samtliga har yrkesroller där de möter gängkriminalitet. Jag anser att jag med dessa intervjupersoner som har stor kunskap inom området, uppnådde den mättnadspunkt som Kvale och Brinkmann beskriver, att fortsatta intervjuer med fler intervjupersoner inte skulle alstra någon nyvunnen kunskap (Kvale, Brinkmann 2009:129).

Intervjupersonerna valdes ut genom att jag ringde till skolor, polisstationer etc. där jag frågade personen som svarade om det fanns någon relevant intervjuperson till min undersökning. På det sättet blev jag sedan vidarekopplad till mina intervjupersoner. Samtliga intervjupersoner fick sedan välja själva var intervjun skulle äga rum.

I mitt val av intervjupersoner mötte jag dock en felkälla som inte rör själva urvalsprocessen, men som är viktig att ta upp. Innan jag fann mina sex intervjupersoner, var det tre personer som inte ville bli intervjuade på grund av tidsbrist. Detta bortfall visade sig dock inte vara betydelsefullt, då jag tillslut fann de intervjupersoner jag ansåg var relevanta för min undersökning (Bryman 2002:101).

Enligt Bryman är det dock viktigt att beakta, att en generalisering utifrån resultaten i en kvalitativ studie är svår att göra (Bryman 2002:270). Bryman menar att resultaten bara kan generaliseras utifrån den situation i vilken de producerades, vilket jag anser gäller även min undersökning. Eftersom det är mycket möjligt att sex andra respondenter kunnat komma med helt andra svar. Då jag intervjuar en sådan liten del av populationen, vilken i grunden består av samtliga de enheter som man gör sitt urval från (Bryman 2002:101). En generalisering kan därför inte göras för en större population i denna undersökning.

Fördelen med intervjupersonerna är att de alla har yrkesroller där de möter gängkriminalitet. Detta innebär att de har stor kännedom om den. Variationen på yrkesroller är också en fördel eftersom jag då öppnade upp för möjligheten till mer olikartade intervjusvar. Nackdelen med intervjupersonerna är dock att de är sekundärkällor. Jag anser att det finns en möjlighet till att svaren kunnat se annorlunda ut, med tanke på bilden av gängkriminalitet, mellan en gängmedlem och dessa sekundärkällor.

Samtliga av mina intervjupersoner fick frågan ”Hur definierar du ett kriminellt gäng?” eftersom jag ville vara säker på att alla tolkade ett kriminellt gäng på ett liknande sätt. Jag jämförde därför deras definition av ett kriminellt gäng med Curry och Deckers definition, där sex punkter redovisas som mycket viktiga egenskaper hos ett kriminellt gäng. Dessa är att ett gäng är en grupp individer, de har någon form av symbol för gängmedlemskap, gängmedlemmarna har någon form av specifik kommunikation, gänget har haft en beständighet som varat under en längre tid, att gänget har olika

territorium (turf) som gängmedlemmarna försvarar och att de ägnar sig åt brottslighet med inslag av våld (Curry, Decker 1998). Samtliga intervjupersoner definierade ett kriminellt gäng i enlighet med Curry och Deckers definition.

Forskningsetiska aspekter i en kvalitativ intervju

Före de kvalitativa forskningsintervjuerna gjorde jag flera etiska överväganden. Dessa etiska aspekter som jag förhöll mig till kommer nu att förklaras nedan med hjälp av Steinar Kvale och Svend Brinkmanns bok ”Den kvalitativa forskningsintervjun” och samtidigt relateras till min egen undersökning (Kvale, Brinkmann 2009).

Det första kriteriet som jag såg till att följa är *informerat samtycke*. Informerat samtycke innebär att man är tydlig med att informera undersökningspersonerna om syftet med undersökningen och i sin tur vilka fördelar och risker som ett deltagande i studien kan medföra. I denna etiska riktlinje ingår även att intervjupersonerna ska veta att det är frivilligt för dem att vara med i undersökningen, och att de när som helst under intervjuens gång får avbryta den och avsluta sin medverkan (Kvale, Brinkmann 2009:87). I undersökningen informerade jag om detta redan vid det första kontakttillfället som skedde via telefon, där jag informerade om syftet med min undersökning och frågade om intervjupersonerna ville delta i undersökningen. Frågor kring vem som skulle ge sitt samtycke var inte relevanta i min undersökning, då samtliga intervjupersoner är myndiga och fick bestämma helt själva om de ville delta (Kvale, Brinkmann 2009:87).

Enligt den etiska riktlinjen ”informerat samtycke” var det även viktigt för mig att tänka på, och själv avgöra hur mycket information om undersökningen som skulle berättas vidare till mina intervjupersoner. Detta är något som Kvale och Brinkmann nämner och i mitt fall handlade det om att jag förklarade syftet med undersökningen, vilket är att få en uppfattning av gängkriminalitet i Stockholms län med fokus på rekryteringsprocessen (Kvale, Brinkmann 2009:87). Det som jag dock inte berättade för mina intervjupersoner är att dessa intervjupersoners berättelser skulle kopplas samman till en helhetsbild. Man kan säga att syftet inför varje intervju var att ta reda på hur intervjupersonerna ser på ungdomar och gängkriminalitet utifrån sin yrkesroll, där samtliga intervjupersoner bland annat fick svara på frågan om hur de tror att ungdomar kommer i kontakt med kriminella gäng. Målet med respektive intervju var alltså att ta reda på hur dessa yrkesroller som intervjupersonerna har möter gängkriminalitet. Man kan säga att min forskningsfråga inför de kvalitativa intervjuerna var: ”Hur ser intervjupersonen på gängkriminalitet?”.

Konfidentialitetskravet var i min undersökning en mycket viktig etisk riktlinje.

Konfidentialitetskravet innebär i min undersökning att information som innehåller privata data om intervjupersonerna ej får komma ut. Enligt Kvale och Brinkmann handlar denna riktlinje om vilken information som skall vara tillgänglig för vem (Kvale, Brinkmann 2009:88). I en kvalitativ intervjuundersökning är det viktigt att värna om deltagarnas integritet vilket var mycket tydligt i min undersökning. Vid det första kontakttillfället hann jag oftast få frågan ”Får jag vara anonym?” innan jag hann förklara vilka etiska riktlinjer jag skulle följa i min undersökning. Jag tror att orsaken till det var att några av mina intervjupersoner är kända i mediala sammanhang och andra var rädda för att verkligen berätta sin verklighetsbild utifrån (respektive) yrkesroll, eftersom exempelvis deras klienter möjligtvis skulle kunna få tag på min undersökning. I mitt fall är det viktigt att inte beskriva platser, karaktärsdrag och namn.

Konsekvenserna av undersökningen är en annan riktlinje som är värd att nämna i min undersökning. Det är den eftersom det är viktigt att värdesätta deltagarna först. Man måste bedöma konsekvenserna av att deltagarna kan ta skada och att undersökningen kan få vetenskapliga fördelar (Kvale, Brinkmann 2009:89). I min undersökning innebär det att jag som intervjuare var mån om att intervjupersonerna skulle lida så liten skada som möjligt. När jag exempelvis intervjuade skolkuratorn var jag mycket mån om att hon skulle få ta upp känsliga ämnen, efter egen vilja till det. Jag som intervjuare var väl medveten om att den öppenhet som jag kan lyckas få, med hjälp av min intervjuforskning, kan uppmana till att i detta fall skolkuratorn kan avslöja saker om sitt yrke som inte bör avslöjas (Kvale, Brinkmann 2009:90). Där väljer jag att visa detta exempel:

Paulina: Jaha oj, var det verkligen så?

Skolkurator: Ja det var det. Fast det behöver du inte nämna i uppsatsen.

I långa intervjuer där ett ömsesidigt förtroende växer fram, är det enligt Kvale och Brinkmann viktigt att man som intervjuare har en känslighet och en gräns för hur långt man vill att intervjupersonen skall gå med sina berättelser (Kvale, Brinkmann 2009:90). Jag upplevde detta som problematiskt då jag först och främst var ute efter ”grundläggande” information, men eftersom jag i flera fall upplevde att jag fick förtroende, medförde det att jag fick höra personliga saker om mina intervjupersoner. Jag intervjuade personer med en viss maktställning och intervjuerna handlade om professionella förhållanden. I sådana sammanhang anser jag att de etiska problemen inte är stora eftersom mina intervjupersoner är vana vid intervjusituationer.

Beskrivning av intervjupersoner

Polis 1

Fredagen den 18 oktober år 2013 åkte jag till en polisstation i Stockholmsområdet för att träffa en manlig polis i medelåldern. Den polis som jag intervjuade är specialiserad på gängkriminalitet och har en högt uppsatt position på stationen där den 40 minuter långa intervjun ägde rum.

Polis 2

Tisdagen den 26 november år 2013 sammanstrålade jag med en manlig polis i medelåldern på ett café i centrala Stockholm. Den polis som jag intervjuade i en timme över en kopp kaffe möter dagligen gängkriminalitet i sitt arbete, då han arbetar på länskriminalpolisen i Stockholms län.

Skolkurator

Tisdagen den 26 november år 2013 träffade jag en kvinnlig skolkurator som arbetar på en skola för elever med särskilda behov. Intervjun ägde rum i kvinnans arbetsrum på skolan och varade i drygt en timme. Skolkuratoren möter mycket kriminalitet i sitt arbete då hon arbetar i en av Stockholms förorter som är ganska hårt drabbade av kriminalitet.

Fältassistent 1

Torsdagen den 28 november år 2013 träffade jag en fältassistent som arbetar i en förort till Stockholm. Fältassistenten är en kvinna som idag är 30 år och som varit aktiv i sin yrkesroll de senaste fem åren vilket har bidragit till att hon har en del erfarenhet i sitt bagage. Fältaren berättade mycket villigt om sin yrkesroll under den en timme långa intervjun på ett café i en av Stockholms förorter. På arbetet möter hon mycket kriminalitet och en del av hennes arbete är att få bra kontakt med ungdomar i ett förebyggande syfte.

Fältassistent 2

Fredagen den 29 november år 2013 intervjuade jag ytterligare en fältassistent som arbetar brottsförebyggande i en av de mest brottsdrabbade förorterna i Stockholms län. Intervjun ägde rum på ett bibliotek i Stockholm. ”Fältassistent 2” är en man som i nuläget är 24 år gammal och som bland annat är nattvandrare för att skapa trygghet i förorten där han arbetar. I sitt arbete möter han mycket kriminalitet och efter bara 2 år i sin yrkesroll är han redan mycket insatt i kopplingen mellan ungdomar och kriminella handlingar.

Socialarbetare

Måndagen den 2 november år 2013 intervjuade jag en kvinnlig socialarbetare på hennes arbetsplats. Socialarbetarens yrkesroll innebär att hon tar emot anmälningar från bland annat skola och polis där hon dagligen möts av kriminalitet. Anmälningarna kan gälla att ungdomar har det svårt i skolan, har hög frånvaro till exempel, vilket medför att lärarna blir oroliga.

Reflektioner efter intervjuerna

Stämningen under samtliga intervjuer upplevde jag som mycket bra och intervjupersonerna blev aldrig obekväma med någon av frågorna som ställdes till dem. Jag upplevde därför att jag fick en god relation till intervjupersonerna vilket kan kopplas till det som Kvale och Brinkmann skriver om att ha en god kontakt med en intervjuperson, som handlar om att intervjuaren skapar en god kontakt genom att visa intresse och respekt (Kvale, Brinkmann 2009:144).

Den problematik som jag mötte under intervjuernas gång var den, att jag i flera fall var tvungen att omarbete frågorna. Detta var nödvändigt då svaren var mycket utförliga och besvarade några av de närmst kommande frågorna i ett tidigt skede. Jag löste dock detta genom att formulera dessa frågor på ett annat sätt utan att det blev avbrott i intervjun. Enligt Kvale och Brinkmann förutsätter denna typ av intervjuarbete uppmärksamhet och aktivt lyssnande (Kvale, Brinkmann 2009: 154). Jag anser att anledningen till att jag fick många täckande och utförliga svar, var att jag som intervjuare försökte uppfylla detta och att intervjupersonerna då byggde upp ett förtroende för mig (Kvale, Brinkmann 2009:144).

Intervjufrågorna formulerades även med ”hur?” istället för ”varför?” vilket enligt Kvale och Brinkmann kan vara ett framgångsrecept då frågorna blir mer öppna och är bra i en intervju där man vill få kunskap om intervjupersonens egna livserfarenheter (Kvale, Brinkmann 2009:187). Ett exempel på detta är en av frågorna som jag ställde under intervjuernas gång, *”Hur kommer ungdomar enligt din uppfattning i kontakt med kriminella gäng?”*. Om jag istället formulerat frågan *”Varför kommer ungdomar enligt din uppfattning i kontakt med kriminella gäng?”* hade frågan blivit betydligt mer sluten. Genom att börja frågan med ”hur?” visade det sig att jag i svaret fick berättelser om både intervjupersonernas uppfattning om på vilket sätt denna första kontakt sker, men också vilka bakomliggande orsaker som finns till den.

Resultat: Redogörelse för intervjustudier

Jag kommer nu att med hjälp av intervjupersonernas berättelser försöka klargöra och förstå deras bild av ungdomar och gängkriminalitet. Jag kommer därför här, att med hjälp av olika frågor som ställdes under de kvalitativa forskningsintervjuerna, redogöra för de olika intervjupersonernas

berättelser för att försöka klargöra och förstå rekryteringen av unga till kriminella gäng. Jag kommer nu att presentera de mest betydelsefulla frågorna, dvs. de frågor som jag anser har fått en avgörande roll i min kunskapsproduktion under intervjuerna. Det är de frågor som har hjälpt mig i min väg att uppfylla syftet att öka kunskapen om rekryteringen av unga pojkar mellan 12-18 år till kriminella gäng, men även för att få svar på min övergripande frågeställning "Hur sker rekryteringen av unga pojkar till kriminella gäng?". Alla intervjupersoner förutom "Polis 2" är citerade då det är den enda intervjun som inte spelades in. Jag återskapar därför hans berättelser med hjälp av anteckningar som gjordes direkt efter intervjun.

Vilka bakomliggande orsaker anser du finns till ungdomars inblandning i gängkriminalitet?

Polis 1:

"Från början är det vårt samhälle i grunden som skapar denna typ av kriminalitet. Att vi har så pass hårt utsatta bostadsområden där barn ska växa upp. Vi har många som inte klarar skolan, det ser man ju. Kan man få ordning på det, få betydligt bättre uppväxtmiljö och att alla har möjlighet att lära sig saker och ting, få en utbildning och så småningom få ett jobb. Då hade vi inte haft det här."

Polis 2:

"Polis 2" menar precis som "Polis 1" att det är vårt samhälle i grunden som gör att individer väljer den kriminella banan. Frågan kring om det verkligen är ett val eller inte kom upp under intervjun, där polisen lyfte fram att många människor inte har något val eftersom de i vissa fall kommer till Sverige utan pengar eller bor i brottsdrabbade områden. I dessa områden lever de unga under tuffa förhållanden där många är kriminella, vilket gör att de lär sig av sina kamrater. De unga vill även ha uppmärksamhet och får det genom att bli framstående i olika kriminella gäng.

Skolkurator:

"Det här är ingenting som plötsligt händer när de är 16 år, de har haft kontakt med socialtjänst och polis i flera år redan. Ofta ärver man kriminaliteten precis som man ärver om pappa och mamma är arkitekter och advokater, ja då är det en stor chans att du också kommer att bli det. Äpplena faller inte så långt från trädet. Det sociala arvet är det mest påtagliga men det finns undantag. Killen som jag pratade med nyss har underbara, starka och välutbildade föräldrar men det är en unge som har hamnat snett. Så det finns dom också. Det är ungdomar som inte faller inom ramarna för normen, det är dom som blir intressanta. Hur blev han så?"

Fältassistent 1:

”Orsakerna finns djupt rotade i vårt samhälle där unga bland annat upplever att de inte har vuxna människor som lyssnar på dem. Därför väljer de att söka sig till en gemenskap vilket i vissa fall blir inom den kriminella banan. Det blir ett naturligt steg. Många av de ungdomar som jag möter i mitt arbete har växt upp under dåliga förhållanden och på det sättet börjat ett destruktivt beteende för att göra revolt, mot samhället och familjen.”

Fältassistent 2:

”Jag tror att en individ får en stor hjälp från familj och vänner när det gäller att utveckla ett lagligt beteende eller tvärtom. Uppväxtförhållanden sätter grunden för resten av livet och hjälper individen att veta vad som är rätt respektive fel. Vissa ungdomar lyckas, vad ska man säga, stå emot dåliga uppväxtförhållanden och vänder det till något positivt medan vad jag har upplevt, majoriteten väljer den dåliga vägen. Som i många fall leder till gängkriminalitet i vår huvudstads förorter.”

Socialarbetare:

”De unga pojkar som jag möter i mitt dagliga arbete har mycket problem hemma. Antingen så gör de uppror mot sina föräldrar eller så har de sedan födseln haft dåliga uppväxtförhållanden. Några däremot har kommit in på den kriminella banan av en slump, de började hänga med kompisar som visade sig vara kriminella och på den vägen är det”.

Hur kommer unga pojkar i kontakt med kriminella gäng enligt din uppfattning?

Polis 1:

”På olika sätt. De kommer i kontakt med dem eftersom de kanske redan vid väldigt unga år hamnar i någon form av riskzon. Alltså man hänger inte med i skolan riktigt, man hänger ute på kvällar och nätter i centrum. På det sättet så dras man närmare den kriminella miljön. Men sen ser vi också att de har en storebror eller storebröder som ingår i den kriminella miljön eller är medlemmar i olika gäng. Då tyvärr blir det ofta så att lillebror går i storebrors fotspår. Vissa 14-åringar är väldigt illa ute från tidig ålder till exempel för att de sakta, sakta dragits mot en destruktiv miljö. Kanske har de bara inte tufft i skolan utan också väldigt tufft hemma. En del har en kriminell pappa som kanske inte drar in dem i det här men som ändå ger dem fel signaler. Det blir fel alltså. Väldigt svårt för mig att förklara”.

Polis 2:

Polis 2 menar att ungdomar kommer i kontakt med kriminella gäng eftersom de har föräldrar som tidigare varit kriminella eller i vissa fall är det i nuläget. De har på något sett en social sfär med ett kriminellt förflutet eller så har de kompisar som gör att de kommer in på den kriminella banan. Visst är det så att de gör ett aktivt val, men i många fall blir det automatiskt så att de yngre följer

efter de äldre. Ofta på grund av att de har bilden av att gängkriminalitet är ett liv där de får ”flasha” med lyxbilar och ha mycket pengar på fickan.

Skolkurator:

”Vi har några värstingar, eller en del tungt kriminella, det är här de hamnar liksom. De umgås i kriminella miljöer sedan ung ålder, de vill inte bara ha pengar, de saknar även gemenskap från dåliga familjeförhållanden vilket gör att de väljer att gå med i kriminella gäng.”

Fältassistent 1:

”Det är ett långt led. Svårt att förklara. De börjar med att umgås med kompisar som drar dem in i den kriminella världen. Ofta är det äldre kompisar som är mer erfarna. Sedan blir de sugna på att prova själva och lär sig av de äldre, tillslut kommer de så långt in i den kriminella världen att de blir medlemmar i något gäng.”

Fältassistent 2:

”Min uppfattning är att ungdomar får kontakt med kompisar som får kontakt med kompisar. Det är en lång interaktionsprocess där kommunikationen sker i ett långt led. Den unga pojkens kompisar leder honom in på vägen mot det kriminella gänget, som ryktesvägen hört att pojken tidigare begått brott, vilket gör att gänget rekryterar honom till deras ”springpojke”. Detta för att individen ska få visa vad den går för innan den blir en riktig medlem.”

Socialarbetare:

”När ungdomar kommer in i den kriminella världen har det visat sig att kontakten med jämlika kompisar är mycket lätt att få, med hjälp av dem eller genom att pojken själv tar tag i det, sker sedan den första kontakten med ett kriminellt gäng.”

Vilken debutålder har unga pojkar när de blir medlemmar i ett kriminellt gäng?

Polis 1:

14-15 år, det är kanske sociala myndigheter och fritidsledare som ser dem tidigare än vad vi gör. Eftersom vi kommer in på slutet då när de är rejält kriminella och över 15 år och kan lagföras. Men säg då att vid 15 år, då kan man upptäcka att här finns det barn det kan gå väldigt illa för. De unga hänger runt de äldre, när de kommer upp i 17-18 års åldern så börjar de hänga mer i bilar, bli mer engagerade i olika former av gäng, kanske egna gäng i den åldern, egna idéer av att starta gäng. Men också börja förstå lite om de stora gängen, hur de funkade. Få kontakt, man lär känna, man visar intresse. Sen runt 20-års ålder är man kanske då med i kärnan någonstans i något gäng.

Polis 2:

”Polis 2” berättade att han som polis möter ungdomarna vid 15 års ålder när de har blivit straffmyndiga, men med den erfarenhet som han har vet han att debuten i ett kriminellt gäng kan ske tidigare än så. Polisen berättade att 12-åriga pojkar i vissa fall gör vissa specifika jobb hos de kriminella gängen. De kan gälla allt ifrån att gömma pengar under frysdysken på ICA till att leverera narkotika.

Skolkurator:

”Jag har märkt att debutåldern kan vara väldigt låg, men det är svårt att säga vid exakt vilken ålder. Jag tror att det beror på vilket umgänge individen har.”

Fältassistent 1:

”Jag har mött en 11-åring som med hjälp av äldre kriminella kompisar blev rekryterad av ett kriminellt gäng. Det är nog den yngsta pojke som jag har hört talas om.”

Fältassistent 2:

”Svårt att säga. Jag tror att skillnaden är stor mellan individer och situation, men de flesta som jag möter i min yrkesroll börjar med att bilda gäng med sina kompisar någon gång i 12-13 års åldern, för att sedan gå med i något mer strukturerat gäng kring 16-års ålder.”

Socialarbetare:

”I mitt arbete möter jag många unga pojkar. I flera fall har de varit 11-12 år gamla när de är inblandade i gängkriminalitet på något vis.”

Hur tror du att de kriminella gängens rekryteringsprocess ser ut vad gäller unga pojkar?

Polis 1:

”Det är inte så att de äldre bara går ut och fiskar upp de unga, man utnyttjar ju de unga i och för sig, för egna syften. Att ta risker, att göra det jobbiga, man är ju lat och vill inte bli gripen för brott. Ungdomar blir intresserade av gäng eftersom det är där det finns bilar och pengar. Man lockas av det materiella, att få kontakter och en fin lyxbil att glida runt i. Det är en automatisk rekrytering, det finns ingen rekryteringsansvarig bland de äldre. Även om de äldre gängen har bildat ungdomsfalanger för de yngsta, men det är mer för att bygga sitt eget varumärke och sin egen organisation. Black Cobra har Black Scorpions för de lite yngre men där, alltså man plockar upp någon för att bli medlem i en modersorganisation.

I de mer sofistikerade organisationerna är det Hells Angels bland annat som tar dem de tycker är bäst, rekryterar dem. De är organiserade och strategiska. Där har vi en direktrekrytering, men i de flesta fall är dessa individer över 20 år. Alltså de som blir mogna för en sådan rekrytering. Men de har ingen direkt rekryteringsstrategi bland de yngre, utan det blir lillbrorsan till kompis, ja han får hänga på. Kompisrelationer gör att man tar in nya yngre hela tiden.”

Polis 2:

”Polis 2” berättade om att det inte finns någon självklar rekryteringsprocess utan det blir ett naturligt steg för ungdomar att bli medlemmar. I vissa fall sker det dock så kallade inträdesprov där individen måste visa vad den går för i brottsliga sammanhang. Dessa kan till exempel innebära att individen måste genomföra ett bostadsinbrott, eller medverka i någon av gängets specifika brottsituationer för att visa att den är duglig. Sköter den unga pojken sig bra där, får den sedan en plats i gänget och får bära gängets ”fana”.

Skolkurator:

”Att bli medlem i ett gäng blir ett nästan självklart steg i den brottsliga utvecklingen. I de flesta fall är det ungdomarna själva som tar kontakten. Man är inte stark ensam ute i den farliga världen.”

Fältassistent 1:

”Rekryteringen av unga sker genom att ledarna i de kriminella gängen plockar upp de yngre aspiranterna som är framstående och som har ett ”gott” rykte om sig. När de ryktesvägen har hört att individen sköter sig får han sedan en plats i gemenskapen.”

Fältassistent 2:

”Rekryteringen kan till exempel ske på nätterna i förorterna. Jag har upplevt att dom kan ske genom hot eller genom löften om snabba pengar. Ibland söker sig ungdomarna till gängen och frågar om de får vara med och ibland är det gängledare som hittar unga lämpliga medlemmar. En ensam kriminell är det inte många som är för att det bryter mot dagens normer. Dessutom behöver man alltid skydd, eftersom det här är en livsfarlig miljö för dig att vistas i. Du måste alltid ha ett kollektiv som en försäkring, om du skulle råka illa ut. Det är en risk som är överhängande. Därför blir det ett viktigt steg för ungdomarna att själva få kontakt med ett gäng, för att känna gemenskap och styrka. Rekryteringen sker därför automatiskt”

Socialarbetare:

”Det är en värld som präglas av att man ska vara macho och passa in. Många menar att man är starkare tillsammans och dras på det sättet in i grövre och grövre kriminalitet. Därför söker sig unga pojkar till gäng

och gängen är i sin tur inte långsamma med att plocka upp de som är dugliga. De är i ständigt behov av fler medlemmar för att bli större och starkare och tar in dem som de kan ha praktisk användning av.”

Hur tror du att man kan motverka gängkriminalitet?

Polis 1:

”Polisen har gjort mycket men just nu görs det inte så mycket. Vi har ju ingen särskild gängfokusering. På underrättelsesidan har vi tidigare haft speciella grupper som bara sysslar med att kartlägga gäng och följa deras utveckling. Just nu finns det bara någon enstaka enhet som har ansvar för just gängkriminalitet. Sen finns det tillfälliga projekt lite här och där, i Göteborg till exempel, där skjutningarna är mycket uppmärksammade, det är mycket skjutningar här i Stockholm men inte alls samma fokus. Utanförskapet gör i många fall att man eldar upp bilar eller blir medlem i ett gäng. Skulle samhället få detta utanförskap att försvinna i många av Stockholms förorter skulle situationen vara en helt annan.”

Polis 2:

”Polis 2” menade att man kan motverka gängkriminalitet genom att redan vid en tidig ålder hålla koll på sina barn. Polisen har bland annat ett häfte som heter ”Referensguide över tecken på gängtillhörighet” där olika tecken på gängkriminalitet står listade. Genom att försöka förutse dessa tecken kan man ingripa innan det är försent. Se bilaga ”Varningssignaler på eventuell gängtillhörighet” under ”bilagor”.

Skolkurator:

”Genom att sprida information om att livet som gangster inte är lätt. Man pratar om helikopterrån, flashiga bilar och sen när man börjar bena sönder det där är man lite orolig över att man ska åka fast. Man måste få dem att förstå att det är värt att slita i skolan för att sedan få en bra grund att stå på i livet. Det är viktigt att klargöra att de inte behöver gå i sina föräldrars eller sina kompisars spår, att man kan göra ett aktivt val själv. Sen måste vi som vuxna i samhället lyssna på våra barn och upptäcka riskfaktorer.”

Fältassistent 1:

”Det är viktigt att förstå att det inte bara räcker med att motverka gängkriminalitet. För att motverka gängkriminalitet måste vi motverka kriminalitet i stort. När många hamnar på den kriminella sidan av livet är de så pass illa tilltygade, att de inte förstår själva att de till exempel måste ta sig ur narkotikamissbruket för att ta sig ur kriminalitet vilket leder till att de kommer in i grövre kriminalitet. Där den självklara vägen för många är att tillhöra ett kriminellt gäng. Vi måste motverka att ungdomar drar sig mot en destruktiv miljö genom att ge dem bra uppväxtförhållanden, där skola och familj måste spela en viktig roll och ta tag i problemen. Unga måste ha någon de litar på i livet.”

Fältassistent 2:

”Jag tror att det är viktigt att ungdomar i dagens samhälle har något att leva för. Det kan till exempel vara att bli medlem i något fotbollslag. Jag anser att de måste ha något att göra på dagarna och inte vistas ute på nätter och kvällar där de har stor chans att umgås i fel kretsar. En ungdom som känner utanförskap eller har behov av att bli bekräftad har en större sannolikhet än andra för att utveckla brottsligt beteende som den lärt sig av kriminella kompisar.”

Socialarbetare:

”Jag tror att man kan motverka gängkriminalitet bland dagens ungdomar genom att visa att de är synliga och unika. Trots att man kanske har växt upp under dåliga familjeförhållanden så kan de med samhällets hjälp välja ”den rätta vägen”. Man kan inte välja sina föräldrar men man kan lära sig att välja att stå på rätt sida om lagen eller inte.”

Analys: Intervjupersonernas berättelser kopplat till vald teori

Teorin om differentiella associationer som jag har valt i min undersökning, har visat sig finna stöd i mina intervjupersoners berättelser om ungdomar och gängkriminalitet. För mig är det dock viktigt att poängtera att jag som intervjuare inte ställde frågor som var riktade mot teorin om differentiella associationer. Ett exempel på detta är till exempel frågan ”Vilka bakomliggande orsaker anser du finns till ungdomars inblandning i gängkriminalitet?”. Om jag hade valt att styra frågan mot min teoretiska utgångspunkt hade jag istället formulerat frågan: ”Anser du att ett kriminellt beteende hos ungdomar är inlärt?”. Genom att ställa öppna frågor utan fokus på teorin om differentiella associationer, som jag före intervjuerna bestämde mig för att applicera på min undersökning, kunde jag på det sättet undvika att ställa en sluten fråga med ett bestämt svar ja eller nej. Enligt Jan Trost är det ett framgångsrikt sätt att låta intervjupersonen berätta mer fritt i sina svar då det kan bidra till en större kunskap inom ämnet (Trost 2010:84). I mitt fall innebar det att intervjupersonerna inte enbart svarade på frågan, utan även valde att utveckla sina svar.

I den första frågan som jag har valt att lyfta fram, ”Vilka bakomliggande orsaker anser du finns till ungdomars inblandning i gängkriminalitet?” berättar intervjupersonerna om vilka orsaker de anser finns till att ungdomar söker sig till kriminella gäng, se ovan. Samtliga intervjupersoner talar om samhället, ungdomars uppväxtmiljö, vännerns påverkan, tuffa levnadsförhållanden och brist på vuxna som lyssnar, som möjliga orsaksförklaringar. Inläring är en mycket viktig faktor i dessa orsaksförklaringar.

I fråga två ”Hur kommer unga pojkar enligt din uppfattning i kontakt med kriminella gäng?” lyfter intervjupersonerna fram att ungdomar i ett tidigt skede hamnar i någon typ av riskzon, där de långsamt dras närmre den kriminella miljön. De får ofta kontakt med gängen genom äldre syskon eller kriminella vänner. Därför är den sociala omgivningen en mycket viktig faktor när man pratar om hur ungdomar får den första kontakten med ett gäng enligt mina intervjupersoner. ”Fältassistent 1” nämner till exempel denna faktor på detta sätt:

”Det är ett långt led. Svårt att förklara. De börjar med att umgås med kompisar som drar dem in i den kriminella världen. Ofta är det äldre kompisar som är mer erfarna. Sedan blir de sugna på att prova själva och lär sig av de äldre, tillslut kommer de så långt in i den kriminella världen att de blir medlemmar i något gäng.”

”Fältassistent 1” menar alltså att äldre erfarna kompisar lär de unga pojkarna, vilket tillslut leder till att unga pojkar hamnar långt in i den kriminella världen.

I fråga tre ”Vilken debutålder har unga pojkar när de blir medlemmar i ett kriminellt gäng?” redogör intervjupersonerna för vilken debutålder de anser att ungdomar har när de blir medlemmar i ett kriminellt gäng. En viktig tongivande faktor som de lyfter fram är att unga pojkars debutålder i kriminella gäng beror på deras umgängeskrets. Om man sedan tidig ålder umgås med äldre vänner som lär ut brottsligt beteende är sannolikheten stor att hamna i ett kriminellt gäng, vid en mycket ung ålder. Debutåldern kan därför variera beroende på den sociala omgivning en ung pojke har.

Nästa fråga som jag väljer att lyfta fram är ”Hur tror du att de kriminella gängens rekryteringsprocess ser ut vad gäller unga pojkar?”. Intervjupersonernas berättelser liknar varandra i denna fråga. De menar att de kriminella gängen utnyttjar de unga för egna syften där de unga blir ”de kriminellas springpojkar”. Rekryteringen är därmed ständigt pågående, eftersom gängen är i behov av nya medlemmar som kan ”springa” deras ärenden och det finns alltid individer som vill bli medlemmar i de kriminella gängen. Enligt intervjupersonernas berättelser är det dock främst de unga som själva söker sig till gängkriminalitet. Det finns som ”Polis 1” förklarar det därmed ”Ingen direkt rekryteringsstrategi bland de yngre, det blir lillbrorsan till kompisen, ja han får hänga på”. De mer etablerade gängen har dock undergrupper som man tar framstående medlemmar från. ”Polis 2” nämner det som att ”det blir ett naturligt steg för ungdomar att bli medlemmar” och ”Skolkuratorn” menar att ”det är ungdomarna själva som tar kontakten” eftersom de enligt ”Fältassistent 2” tar kontakten ”genom hot eller genom löften om snabba pengar”.

Den sista frågan ”Hur tror du att man kan motverka gängkriminalitet?” handlar om vilka åtgärder intervjupersonerna anser att man bör vidta för att motverka denna typ av kriminalitet. ”Polis 1”

pratar om polisens nuvarande resurser för att motverka gängkriminalitet, där man för närvarande inte har någon särskild gängfokusering, det finns dock någon enstaka enhet som har ansvar för gängkriminalitet. Han lyfter fram utanförskap som en anledning till att man bland annat eldar upp bilar i gäng, vilket underförstått betyder att man genom att utesluta utanförskap kan komma ifrån en del gängkriminalitet. "Polis 2" menar att man kan motverka denna typ av brottslighet genom att vid en tidig ålder hålla koll på sina barn och hänvisar till polisens lista "Polisens tecken på gängkriminalitet", där möjliga faktorer till att upptäcka gängmedlemskap tas upp. "Skolkuratorn" menar att man måste sprida information om att livet som gangster inte är lätt och att man precis som "Polis 2" uttryckte det "måste upptäcka riskfaktorer". "Fältassistent 2" menar att det är viktigt att "dagens ungdomar har något att leva för" och att detta "i kombination med bra förhållanden i familjen och skolan, ger ungdomar en bra chans att hamna rätt i livet". Ungdomar lär sig vad som är rätt och fel i samhället av sin närmsta umgängeskrets.

På sidan 13 i denna uppsats skriver jag om min epistemologiska vetenskapsteoretiska utgångspunkt, där jag nämner att verkligheten fungerar på det sättet att varje människa är unik och bör behandlas individuellt. Jag upplever att detta är applicerbart på mina intervjusvar. Det har visat sig i intervjuvaren att individer kan ha olika vägar mot det kriminella livet, men ändå ha snarlika bakomliggande faktorer. Exempelvis kan en individ ha en bra relation till sina föräldrar och en annan en dålig, men den bakomliggande faktorn för båda dessa individer är, att de har lärt sig brottsligt beteende av kompisar och andra närstående. Jag vill dock lyfta fram att man kan finna liknande förklaringar till exempelvis gängrekrytering hos många individer.

Samtliga svar på frågeställningarna får stöd i teorin om differentiella associationer. Teorins nio teser kan ses i alla intervjupersonernas svar, eftersom aspekten att brottsligt beteende är inlärt är något som är återkommande. Intervjupersonerna menar att en individ lär sig brottsligt beteende genom en interaktion med andra människor. Därför anser de att en individs umgänge är avgörande, men poängterar samtidigt att dåliga eller bra familjeförhållanden inte behöver betyda att en individ väljer att utveckla eller inte utveckla ett kriminellt beteende. Drivkrafter och inlärningsprocesser är istället en viktig faktor. Inläringen av brottsligt beteende sker enligt teorin om differentiella associationer framförallt i nära relationer, vilket stöds i mina intervjupersoners svar då de väljer att lyfta fram kriminella vänner och föräldrar som betydelsefulla.

Intervjuvarens stöd i teorin går dock att diskutera. Stödet finns där hela tiden men flera av intervjupersonerna talar också om strukturella faktorer, exempelvis kan en individ som haft en bra uppväxt präglad av ekonomiska och sociala svårigheter dras allt närmre mot gängkriminalitet. Detta

tolkar jag det som att även Amir Rostami menar i sin forskning. Intervjusvaren pekar på att minskade sociala skillnader är betydelsefulla för att färre ska dras mot gängen, vilket inte kopplas till teorin om differentiella associationer.

Tes nummer ett i teorin om differentiella associationer innebär att brottsligt beteende är inlärt stöds av samtliga intervjusvar, då intervjupersonerna menar att man lär sig brottsligt beteende genom interaktioner med andra, vilket även stöds av tes nummer två. Den innebär att inläring av brottsligt beteende sker i grupper med andra personer i en kommunikationsprocess (Sarnecki 2009:175). Huvuddelen av brottsligt beteende sker med hjälp av personer som man har personliga relationer till, vilket märks tydligt i intervjupersonernas svar, där familjen och vänner nämns, kopplat till tes nummer tre.

Unga pojkars inläring av brottsligt beteende kan enligt intervjupersonerna bero på att individen vill vara synlig och få uppmärksamhet, vilket den tidigare inte fått. Detta kan kopplas till differentiella associationers fjärde tes där drivkrafter och attityder nämns (Sarnecki 2009:174). Där drivkraften blir att individen vill ha uppmärksamhet. Resultatet av min undersökning visar att ungdomar lär sig vad som är rätt och fel av personer i den sociala omgivningen. Exempelvis kan, att ha en kriminell pappa medföra att individen lär sig att det är ett godkänt beteende att bryta mot lagen, vilket kan kopplas till tes nummer fem, som innebär att en individ lär sig ett lagligt respektive olagligt beteende av människor i sin närhet. Enligt tes nummer sex begår individen brott på grund av att de definitioner som stödjer brottsligt beteende, tar över de definitioner som stödjer antikriminellt beteende. I mina intervjusvar kan detta kopplas till familjen igen, då det handlar om kontakten med personer som påverkar ungdomen, för eller emot kriminalitet (Sarnecki 2009:174).

Intervjupersonerna menar vidare att en individ som huvudsakligen omges av en kriminell värld, som präglas av kriminella mönster, har stor sannolikhet att uppvisa detta beteende själv. Individens anknytningar till exempelvis kriminella gäng utvecklas från tidig barndom enligt flera berättelser. Grunden till ett kriminellt beteende läggs sedan tidiga levnadsår enligt mina intervjupersoner, vilket stöds av tes nummer sju (Sarnecki 2009:174). En generell drivkraft för gängbrottslighet är idén om ett "flashigt" liv där lyxbilar och pengar står i fokus. Detta ger status och är en orsak till gängbrottslighetens existens i många fall, framhåller flera av intervjupersonerna.

Tes nummer åtta och nio handlar även dem om inläring från personer i en individs närhet. Om din kompis är kriminell finns det en stor risk för att du också blir det, vilket stöds av intervjusvaren. Kriminalitet kan enligt tes nio ses som ett likadant behov och samma typ av värderingar, som ett

lagligt beteende. Vilket stöds av intervjuaren där uppmärksamhet är viktigt för unga pojkar oavsett om man är kriminell eller inte (Sarnecki 2009:175).

Med hjälp av dessa ”underfrågor” som ingick i mina intervjuer, samt med hjälp av den kunskap som har producerats, kommer jag nu att lyfta fram min övergripande fråga, ”Hur sker rekryteringen av unga pojkar till kriminella gäng?”. Mitt syfte med denna undersökning är att öka kunskapen kring ungdomar och gängkriminalitet, vilket jag ovan har gjort kopplat till teorin om differentiella associationer. Dessa berättelser har gett mig en helhetsbild och jag kommer nu att föra ihop berättelserna, för att försöka förstå och klargöra rekryteringen av unga till kriminella gäng.

Rekryteringen av unga pojkar till kriminella gäng är enligt ovan nämnda intervjupersoner en ständigt pågående process. Denna process innebär att de kriminella gängen är i ett löpande behov av nya medlemmar, samt att unga pojkar alltid finns för gängen att ”rekrytera”. Unga pojkar finns alltid tillgängliga eftersom de sedan barnsben rört sig mot ett kriminellt liv, där det är lättare att vara medlem i ett gäng än att ”stå ensam”. Ett kriminellt liv är ett farligt liv att leva och därför behöver dessa individer en gemenskap, en grupp av människor som kan skydda dem och som kan lära dem brottsligt beteende. Enligt mina intervjupersoner sker den enda rekryteringen när de unga ”plockas upp” från de större gängens undergrupper. Black Cobra har till exempel undergruppen Black Scorpions för de yngre. Något som dock är viktigt att poängera är att ungdomar får göra så kallade inträdesprov i vissa fall, för att visa vad de går för. När ungdomar blir medlemmar i ett kriminellt gäng kan man säga att dessa inträdesprov spelar en avgörande roll och kan kallas för ”rekrytering”. Istället för en anställningsintervju, som man gör om man till exempel ska börja arbeta i en matbutik, får de unga pojkarna här istället utföra tjänster åt de kriminella gängen. Dessa tjänster kan till exempel innebära ett deltagande under ett bostadsinbrott eller en leverans av narkotika till ett annat gäng. Vilket även är ett bra inläringstillfälle som stöds av teorin om differentiella associationer.

När jag kopplar svaret på min frågeställning till teorin om differentiella associationer ser man tydligt, att min sammanfattning av intervjupersonernas svar stöds av teorin. Enligt Sarnecki handlar teorin som tidigare nämnts, om att brottsligt beteende är inlärt och att individen tar ett eget ställningstagande om den ska vara för eller emot det som står i vår lagbok (Sarnecki 2009:175). I min sammanfattning av ”rekryteringsprocessen” i stycket ovan, nämner jag att unga pojkar blir medlemmar i gäng på grund av att de vill tillhöra en gemenskap. I denna gemenskap får de vara med likasinnade som lär dem och ger dem skydd. Att röra sig mot en livsvärld där man är medlem i ett kriminellt gäng är enligt min uppfattning, av det som intervjupersonerna har berättat, ett medvetet val. I detta fall har dock oftast valet mellan att följa lagen eller inte redan gjorts, men valet

att begå grövre brott, genom att tillhöra en gemenskap, görs ofta i detta skede. Därför menar jag att en ung pojke som sysslar med mindre ”allvarliga” brottsliga handlingar som till exempel snatteri, gör ett medvetet val att gå med i ett gäng för att kunna begå grövre brott, där han som individ kan behöva stöd från andra människor. Orsaken till att jag valde att fråga intervjupersonerna om bakomliggande orsaker till gängkriminalitet, är att jag i min undersökning ville applicera teorin om differentiella associationer på samtliga dessa perspektiv. Jag gjorde detta för att uppfylla mitt syfte, att öka kunskapen, det blev därför ett naturligt led för mig i min undersökning.

Amir Rostami genomförde kvalitativa intervjuer i sin studie ”Tusen fiender”. Min studie har där en koppling till Rostamis med den stora skillnaden är att jag har intervjuat nyckelpersoner. Rostami valde istället som tidigare nämnts, att intervjuva gängmedlemmar. En av slutsatserna som Rostami drog i sin studie är den att ”problemet med gäng inte ligger hos någon samhällsaktör utan ägs av samhället i stort” (Rostami 2013:2). Den aspekten är viktig i min undersökning och kan i hög grad kopplas till mitt resultat, eftersom mina intervjupersoners berättelser har berört samhället i stort. Jag har genom mina kvalitativa intervjuer fått bekräftat, att det är en lång process som leder den unga pojken mot gängkriminalitet. Rostami lyfter i resultatdelen fram att det inte handlar om hur vi ska stoppa ”rekryteringen” av unga till kriminella gäng, utan att det handlar om hur vi ska få bort dessa individer från den ”brottsliga marknaden” (Rostami 2013:25). I min undersökning beskriver jag detta med hjälp av teorin om differentiella associationer, där jag anser att en individ gör ett aktivt val när den blir medlem i ett kriminellt gäng. Drivkrafter som till exempel status och att ha pengar får individen att göra detta val, kopplat till teorins nionde tes (Sarnecki 2009:175).

Min frågeställning: ”Hur sker rekryteringen av unga pojkar till kriminella gäng?”, kan slutligen besvaras följande: rekryteringen är en ständigt pågående process som sker naturligt, då gängen är i behov av medlemmar och individer vill bli medlemmar. ”Rekryteringen” sker genom kontakter och processen stöds av teorin om differentiella associationer, då vägen mot gängkriminalitet är en inlärningsprocess, där den unga pojken lär sig kriminellt beteende av personer i sin sociala omgivning.

5. Unga pojkar och gängkriminalitet- en avslutande diskussion

Syftet med denna uppsats är öka kunskapen om ”rekryteringen” av unga pojkar till kriminella gäng. För att göra detta, genomfördes kvalitativa intervjuer och jag har försökt visa, hur de olika intervjupersonernas berättelser har hjälpt mig att uppnå mitt syfte. Jag har lyft fram betydelsefulla

frågor för att få en bild av hur denna rekryteringsprocess ser ut, där jag slutligen kom fram till att det är en ständigt pågående process.

Jag hoppas att denna uppsats har tillfört, att det är viktigt att titta på orsakerna till att något sker, innan man dömer en människa. Rekryteringen av unga pojkar till ett kriminellt gäng sker under en lång period och jag håller med Rostami, då han menar att problemet finns hos samhället och inte hos individen. Jag anser dock att det är viktigt att en individ vet att det finns en väg ut, innan den går så långt att den blir medlem i ett kriminellt gäng (Rostami 2013:2).

Att brottslighet på många sätt genomsyrar vår vardag oavsett om vi lever i en sådan värld eller inte, är ingen överdrift. Dagligen möter vi brottslighet i olika media och jag tror att de flesta känner en rädsla för den. Med ökad kunskap kan vi dock göra något åt saken, istället för att bara sitta och titta på. Genom att uppmärksamma problematiken kring unga pojkar och gängkriminalitet, kan man gå vidare, för att angripa ett allvarligt samhällsproblem.

Janne Flyghed och Felipe Estrada menar att begreppet ungdom är svårdefinierat, då ungdom är en livsfas mellan barndom och vuxenhet (Estrada, Flyghed 2007:11). Vidare menar jag, att det är svårt att definiera ungdomars koppling till gängkriminalitet, då vägen dit består av många milstolpar. Jag tror att samhället måste undersöka denna process för att komma till en lösning på problemet. Samhället måste bland annat börja uppmärksamma och ”fånga upp” ungdomar som har det svårt för att kunna motverka gängkriminalitet. Jag anser det eftersom jag genom undersökningens kvalitativa intervjuer har skapat mig en helhetsbild om att man i ett tidigt skede ska hålla ögonen på unga, som man av olika anledningar kan anta vara i riskzonen.

I en framtida studie anser jag att det hade varit intressant att undersöka vad gängmedlemmarna själva tycker. Där kan man exempelvis lyfta fram vad samhället borde göra för att motverka individers medlemskap i ett gäng.

Slutligen vill jag lyfta fram ”Polis 1” intervjusvar i en av frågorna, då det i denna undersökning har visat sig att samhället har en stor roll i unga pojkars kriminalitet. Om vi kan göra något åt att unga söker sig till den kriminella världen och istället få dem att söka bekräftelse på ett annat sätt, då hade inte unga pojkar varit ”de kriminellas springpojkar”.

”Vi har många som inte klarar skolan, det ser man ju. Kan man få ordning på det, få betydligt bättre uppväxtmiljö och att alla har möjlighet att lära sig saker och ting, få en utbildning och så småningom få ett jobb. Då hade vi inte haft det här.” (“Polis 1”)

6. Litteraturförteckning

Tryckta källor

Brottsförebyggande rådet, Andersson, Tommy (2001) *Kriminell utveckling- Tidiga riskfaktorer och förebyggande insatser*. Tierp: Tierps tryckeri s.6

Bryman, Alan (2002) *Samhällsvetenskapliga metoder*. Malmö: Liber s. 101, 270

Curry, G.D och Decker, S.H (1998) *Confronting gangs: Crime and Community*. Los Angeles: Roxbury Publishing.

Estrada, Felipe och Flyghed Janne (2007) *Den svenska ungdomsbrottsligheten*. Lund: Studentlitteratur s. 11

Hirschi, Travis (1969) *Causes of Delinquency*. Berkeley: University of California Press

Junninen, Mika (2006) *Adventures and risk-takers: Finnish professional criminals and their organisations in the 1990s cross-border criminality*. Helsingfors: Academic Bookstore

Karlsen, Kjell Arne (2007) *Et dypdykk i den organiserte kriminaliteten i Norge*. Oslo:NSfK.

Kvale, Steinar och Brinkmann, Svend (2009) *Den kvalitativa forskningsintervjun*. Lund: Studentlitteratur s. s. 18, 43-44, 64-65, 87-90, 120-121, 129, 144, 154, 187

Ring, Jonas "Riskfaktorer och brott" I: Estrada, Felipe och Flyghed, Janne (2007) *Den svenska ungdomsbrottsligheten*. Lund: Studentlitteratur s.101-103

Rostami, Amir (2013) *Tusen fiender- en studie om de svenska gatugängen och dess ledare* s. 2-3, 9,16, 18, 25, 72, 88, 135-137

Sarnecki, Jerzy (2009) *Introduktion till kriminologi*. Lund: Studentlitteratur s. 174-175, 242-243

Sohlberg, Peter och Sohlberg, Britt-Marie (2009) *Kunskapens former- Vetenskapsteori och forskningsmetod* s. 240-241

Sutherland, Edwin, Cressey, Donald och Luckenbill, David (1992) *Principles of criminology*. New York: General Hall

Trost, Jan (2010) *Kvalitativa intervjuer*. Lund: Studentlitteratur s. 16, 25, 32, 50-51, 84

Williams, Frank P, McShane Marilyn D (1998) *Criminology theory- selected classic readings*.
Cincinnati: Anderson Publishing Co. s. 56, 77-80, 269

Elektroniska källor

Lindmark, Efva (2005) *Rekryteringen till kriminella gäng i Göteborg*.

http://www.polisen.se/Global/www%20och%20Intrapolis/Rapporter-utredningar/Vastra%20Gotaland/Rekrytering_till_kriminella_gang_2005.pdf

7. Bilagor

Intervjuguide

- Hur ser en arbetsdag som _____ ut för dig?
- Vilka är dina primära arbetsuppgifter?
- Vad möter du dagligen i ditt arbete?
- Vilken typ av ungdomar har du kontakt med i din yrkesroll?
- Vilken typ av problem har dessa ungdomar?
- Har du någon gång hamnat i en obehaglig situation i din yrkesroll?
- Möter du ungdomar som är inblandade i kriminalitet?
- Har du upplevt att gängkriminalitet är vanligt?
- Hur kommer unga pojkar enligt din uppfattning i kontakt med kriminella gäng?
- Vilka bakomliggande orsaker anser du finns till ungdomars inblandning i gängkriminalitet?
- Hur tror du att man kan motverka gängkriminalitet?
- Hur tror du att de kriminella gängens rekryteringsprocess ser ut vad gäller unga pojkar?
- Vilken debutålder har unga pojkar när de blir medlemmar i ett kriminellt gäng?
- Vilka uppgifter får ungdomar i ett kriminellt gäng?
- Kan en gängmedlem på ett säkert sätt ta sig ur gängkriminalitet?

Varningssignaler på eventuell gängtillhörighet- Polismyndigheten i Stockholms län, informationsfolder

Han/hon:

- Umgås med andra personer som är inblandade i gäng.
- Bär kläder med specifik färg tillsammans med specifikt tryck.
- Kamraterna bär liknande kläder.
- Har skador som tyder på slagsmål, speciellt skador på händer, knogar eller ansikte.
- Är vapen och våldsfixerad, har knivar, knogjärn eller batong eller annat vapen.
- Har intresse för gänginspirerande filmer, internetsidor eller musik.
- Har gänginspirerande anteckningar, tatueringar eller andra symboler.
- Har tillgång till pengar, smycken eller andra dyra föremål.
- Har blivit rapporterad av polisen.
- Utformar en negativ utveckling som:
 - Drar sig undan familjen
 - Bryter bestämda familjeregler
 - Tecken och symptom på narkotikamissbruk
 - Sköter inte skolan
 - Hamnar ofta i bråk
 - Onormal kroppsfixering, stor och stark
 - Stannar ute sent på nätterna